

Geachte (in)formateur en gemeenteraadsleden,

Na een intensieve verkiezingsperiode gaat u binnenkort aan de slag met uw plannen om ook de komende jaren te zorgen voor een goede en prettige leef-, woon- en werkomgeving in uw gemeente.

Helaas kennen we in Oost-Brabant ook een schaduwzijde. Explosies in woonwijken, jongeren die afglijden in het duistere circuit of gemeenschapsgelden die misbruikt worden. Criminelen vinden hun weg in de legale bovenwereld, wat leidt tot schadelijke maatschappelijke (ondermijnende) effecten. Het raakt uw inwoners, ondernemers en het kan u raken als raadslid. Het opstellen van uw coalitieakkoord geeft u de kans om de aanpak van ondermijning nog steviger te verankeren in uw gemeente. Dat is de reden dat wij ons tot u richten.

Ondermijnende criminaliteit is nog altijd een groot probleem, ook in uw gemeente!

Criminelen misbruiken onze inwoners, bedrijven en organisaties. Zij hebben ze nodig voor hun activiteiten in onder andere drugs- of mensenhandel en het witwassen van crimineel verdiend geld. Daarbij gebruiken ze geweld, intimidatie en corruptie. Dit wordt zichtbaar door explosies en drugslabs in woonwijken, uitgebrande hennepkwekerijen, jongeren die met de belofte van 'snel geld' misbruikt worden en ondernemers die onder druk komen te staan. Maar ook raadsleden en collegeleden worden soms geïntimideerd. Ook de gemeentelijke organisatie loopt risico door onbewust mee te werken aan de criminele activiteiten. Bijvoorbeeld via het verstrekken van vergunningen of subsidies aan criminelen met verkeerde intenties. Maar het gebeurt ook bewust: bijvoorbeeld door het verkopen van gemeentelijk informatie zoals kentekens en woonadressen. Gekraakte versleutelde telefoondiensten gaven de politie een ontluisterend beeld van de omvang van ambtelijke corruptie.

Ondermijnende criminaliteit vormt dus een ernstige bedreiging voor de veiligheid, leefbaarheid en integriteit, ook in uw gemeente.

Gemeenten spelen een grote rol in het zorgen voor een weerbare samenleving en overheid.

Het aanpakken van ondermijnende criminaliteit is dus niet alleen een taak voor politie en justitie. Juist ook gemeenten spelen hierin een grote rol. Daarom is het belangrijk dat uw gemeente zich bewust is van de gevaren en zich hiertegen goed beschermt.

Dit begint bij het weerbaar maken van uw gemeente en het belemmeren van criminelen in hun activiteiten. Zo voorkomt u dat uw gemeente - bewust of onbewust - ondermijnende criminaliteit mogelijk maakt. Denk aan duidelijke regels in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), goed vergunningen- en Bibob¹-beleid, genoeg personeel om dit uit te voeren en het vergroten van bewustzijn en de alertheid binnen de organisatie.

In 2022 spraken de Brabantse gemeenten met de Provincie Noord-Brabant af om te werken volgens de 'Brabantse Norm Weerbare Overheid'.² Dit om ervoor te zorgen dat alle gemeenten zich even sterk verweren tegen misbruik door criminele organisaties, want die stoppen niet bij de gemeentegrens. In het naleven van deze norm is al veel werk verzet, maar er is ook nog veel te doen.

¹ De Wet 'Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur' geeft overheden (zoals de gemeente) een mogelijkheid om de integriteit van bedrijven en personen met wie zij zaken doen, te controleren. Denk bijvoorbeeld aan ondernemers die bepaalde vergunningen en subsidies aanvragen, bedrijven die inschrijven op een overheidsopdracht, of degene die partij is bij een vastgoedtransactie. Doel van de Wet Bibob is voorkomen dat de overheid criminaliteit faciliteert.

² <https://www.brabant.nl/onderwerpen/kwaliteit-openbaar-bestuur/bestuurlijke-weerbaarheid-veiligheid/brabantse-norm-weerbare-overheid/>



Ook raadsleden lopen risico's.

Als raadslid staat u aan het hoofd van uw gemeente. Vanuit uw kaderstellende en controlerende rol heeft u een belangrijke invloed. Dat maakt dat ook u interessant bent voor criminelen. Door verleiding en intimidatie proberen zij invloed op u en uw besluitvorming te verkrijgen. Bijvoorbeeld bij vergunningstrajecten, overheidsopdrachten of door het verleggen van accenten in toezicht en handhaving. De weerbaarheid en integriteit van de gemeenteraad verdient daarom uw aandacht. Het samenspel tussen burgemeester, griffier en raad speelt daarin een belangrijke rol. Eerder verscheen al de '[Toolbox gemeenteraadsverkiezingen 2026](#)'. Het is een overzicht van tools waar we u graag nogmaals op wijzen.

Gemeenten staan er niet alleen voor: structurele samenwerking in Oost-Brabant.

De aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit vraagt om een georganiseerde overheid en een langdurige inzet. In Oost-Brabant is dit geborgd in het RIEC-samenwerkingsverband met ondersteuning van het RIEC-bureau Oost-Brabant³. De deelnemers pakken samen criminelen aan en maken de overheid weerbaar tegen criminele activiteiten door gerichte actie op drugsmarkten, witwassen en mensenhandel. De afspraken hierover zijn vastgelegd in het Meerjarenbeleidsplan 2025-2028 en goedgekeurd door het ministerie van Justitie en Veiligheid.

De aanpak van ondermijning is een onderdeel van onze regionale afspraken die zijn vastgelegd in het Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2023-2026, waarin we naast ondermijning ook afspraken maakten over Mensenhandel, Zorg en Veiligheid, Digitale Veiligheid en Maatschappelijke Onrust.

Daarom vragen we u om ondermijning op te nemen in het coalitieakkoord.

Een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit vereist niet alleen nauwe samenwerking op regionaal, maar ook op lokaal niveau. Wij vragen u daarom in het coalitieakkoord op te nemen dat de aanpak van ondermijning prioriteit heeft binnen uw gemeente. Concreet betekent dit dat uw gemeente in ieder geval:

- De uitvoeringskracht versterkt (denk aan BOA- en Bibob-capaciteit).
- De drempels even hoog houdt, door actieve naleving van de 'Brabantse Norm Weerbare Overheid'.
- Maatregelen neemt tegen ambtelijke en bestuurlijke beïnvloeding door criminele netwerken.

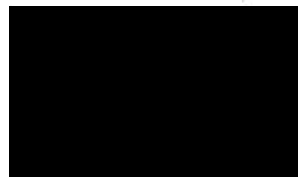
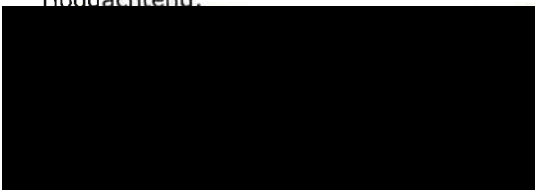
Ook roepen wij u op om bewust te zijn van uw rol en wat u hiertegen kunt doen.

Het RIEC-bureau kan advies geven en ondersteuning bieden bij de introductie van dit thema en bij het ondersteunen van eventuele bewustwordingstrainingen aan het nieuwe college en de gemeenteraad.

Vragen of meer informatie? Stuur een mail naar .

De aanpak van ondermijning kunnen we niet zonder u! #samenslimmertegenondermijnendecriminaliteit

Hoogachtend,



Hoofd RIEC Oost-Brabant

³ Het RIEC-samenwerkingsverband Oost-Brabant bestaat uit: 32 gemeenten, het Openbaar Ministerie, Politie, de Belastingdienst, Douane, FIOD, IND, Nederlandse Arbeidsinspectie, Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit, Koninklijke Marechaussee, UWV en provincie Noord-Brabant.